

VYVEDENÍ LETECTVA ZPOD ÚDERU VZDUŠNÉHO NEPŘÍTELE

Vyvedení letectva zpod úderu vzdušného nepřítele je jeden z hlavních předpokladů zachování jeho bojové pohotovosti k úspěšnému plnění úkolů v počátečním období války. K ověření platnosti této teze není nutné zacházet příliš do minulosti. Izraelská agrese proti arabským státům je toho posledním důkazem. Ani v případě konfliktu v podmínkách středo-evropského válčiště neztrácí svůj význam, ale právě naopak, tento je zdůrazněn pravděpodobným raketovým jaderným charakterem konfliktu. S přihlédnutím k našim konkrétním podmínkám můžeme říci, že letectvo, zvláště stíhačí, stíhačí bombardovací a průzkumné, je důležitou součástí ozbrojených sil státu, tvořícího strategický sled států Varšavské smlouvy. Proto musí být trvale udržováno ve stavu vysoké bojové pohotovosti.

Než přistoupím k vlastní problematice, vymezím základní pojmy a připomenu závěry, vyplývající z doktríny a možnosti předpokládaného protivníka.

Vyvedení letectva zpod úderu vzdušného nepřítele je včasné a utajené opuštění prostorů mírové dislokace, tj. základních letišť, všemi silami a prostředky bojových i zabezpečujících útvarů a zaujetí záložních prostorů, tj. záložních letišť, s cílem zachovat bojeschopnost aktivních prostředků a zabezpečit plnění jejich úkolů při zahájení konfliktu.

Nebyla-li splněna některá z uvedených podmínek, ale byly vytvořeny předpoklady ke splnění cíle, můžeme hovořit pouze o částečném vyvedení letectva.

Zaujatá záložní letiště, ze kterých vedeme bojovou činnost, se stávají letišti operačními a naopak, opuštěná základní letiště plní funkci letišť záložních nebo klamných.

Nenadálé napadení z hlediska letectva je zahájení hromadného úderu prostředků vzdušného napadení nepřítele proti letišťům a na nich dislokováné bojové a zabezpečující technice i živé síle a proti ostatním objektům či zařízením, zabezpečujícím bojovou činnost letectva v době, kdy napadená strana nezaujala ještě operační sestavu. Základním prvkem operační sestavy letectva jsou činnosti za daných podmínek připravená a letovými sledy obsazená operační letiště.

Pojem „nenadálé napadení“ je relativní, vzhledem k jednotlivým druhům vojsk a stupni jejich pohotovosti i vzhledem k armádě jako celku bude zahrnovat rozdílné časové období.

V podmínkách raketové jaderné války bude první vlně prostředků vzdušného napadení nepřítele (dále PVNN), kterou tvoří hotovostní síly taktického letectva, předcházet úder balistických raket proti důležitým politickým, ekonomickým a administrativním centrům s cílem paraly-

zovat život na území státu a zabránit úspěšné mobilizaci. Objekty úderu první vlny letectva budou hlavně objekty a vojenská protivzdušné obrany, tedy i letiště stíhacího letectva a objekty prostředků odvety, tj. i letiště stíhacího bombardovacího a průzkumného letectva. Prvosledová letiště na našem území mohou být napadena již za 35–40 minut po vydání signálu ke vzletu hotovostních sil protivníka.

Při rozboru možností vyvedení vlastního letectva zpod úderu budeme vycházet z předpokladů, které si stanovíme např. takto:

- letecké a zabezpečující útvary zaujmají bojovou pohotovost na základních letištích v P+60–75 minut;

- každý útvar se rozptýlí na 1–2 záložní letiště;

- k přijetí a počátečnímu zabezpečení letového sledu vysílá útvar na každé letiště předsunutou skupinu (první část pozemního sledu), a to na první do P+50 minut a na další nejdříve za 30 minut po vzletu letového sledu na první záložní letiště;

- odjezd druhé předsunuté skupiny je podmíněn připraveností prvního záložního letiště k přijetí letového sledu;

- průměrná rychlost přesunu předsunuté skupiny je 30 km/h.

Jaké jsou časové možnosti vyvedení letectva za daných podmínek, nám ukazuje **tabulka**.

Přihlédneme-li k možné době plnění úkolu letounů ve vzduchu, docházíme podle uvedené tabulky k závěru, že vyvedení letectva při zahájení úderu PVNN přibližně v době zaujetí pohotovosti na základních letištích je možné zabezpečit při jednom záložním letišti na útvar, pokud jsou vzdálena od základních okolo 20 km a to pouze ve dne za normálních povětrnostních podmínek (NPP). V jiných podmínkách může dojít k částečnému vyvedení (např. letouny přistanou na záložních letištích a budou dočasně vyřazeny po materiálně technické stránce), nebo nebude uskutečněno ani částečné vyvedení, protože letouny budou nuceny přistát na základních letištích vlastních či sousedů a budou vystaveny zvýšenému nebezpečí zničení.

K nenadálému napadení může dojít v kterékoli denní nebo noční době a při různé povětrnostní situaci. Příprava letišť k činnostem za ztížených povětrnostních podmínek (ZPP) a v noci je časově příliš náročná. Dochází tak k paradoxu. Zatímco pro první sledy pozemních vojsk úder PVNN, zahájený několik málo hodin po

vyhlášení bojové pohotovosti, není zdaleka nenadálý, letectvo, které má tato vojska bránit nebo podporovat, se dostává do situace nenadálého napadení a není tudíž schopno plnit své úkoly v plné míře.

Abyste mohlo letectvo plnit úkoly ve prospěch pozemních vojsk, musí být schopno zaujmout operační sestavu s předstihem před těmito vojsky. Záložní letiště musí být tedy trvale připravena k přijetí letových sledů ve dne i v noci za všech povětrnostních podmínek a k jejich přípravě k opakovanému vzletu, a to v čase, daném součtem doby zaujímání bojové pohotovosti na základním letišti a průměrné doby plnění úkolu letounů ve vzduchu. U stíhacího letectva, které plní úkol ochrany státních hranic v době míru, je tento čas prakticky dán pouze průměrnou dobou plnění úkolu hotovostních stíhačů ve vzduchu. Totéž platí u útvarů stíhacího bombardovacího letectva, pokud udržují pohotovostní síly k odvetnému úderu. To předpokládá mít v blízkosti každého letiště dislokovanou jednotku, která svým složením a vybavením bude schopna splnit dané úkoly do příjezdu pozemního sledu.

Včasná připravenost k přijetí letového sledu za různých podmínek vyžaduje mít alespoň částečně rozvinut osvětlovací technický systém LUC a systém OSP. V některých případech, kdy záložní letiště není příliš vzdáleno od základního a může spolehlivě zabezpečit přilet letounů pod oblačky (samozřejmě s výjimkou povětrnostního minima), nemusíme systém OSP předem rozvíjet. Letouny by dočasně využily k sestupu oblačky vzdálené přívodní rádiové stanice (VPRS) základního letiště, která je dostatečně vzdálena od předpokládaného epicentra jaderného výbuchu a nebyla by tudíž úderem na letiště vyřazena.

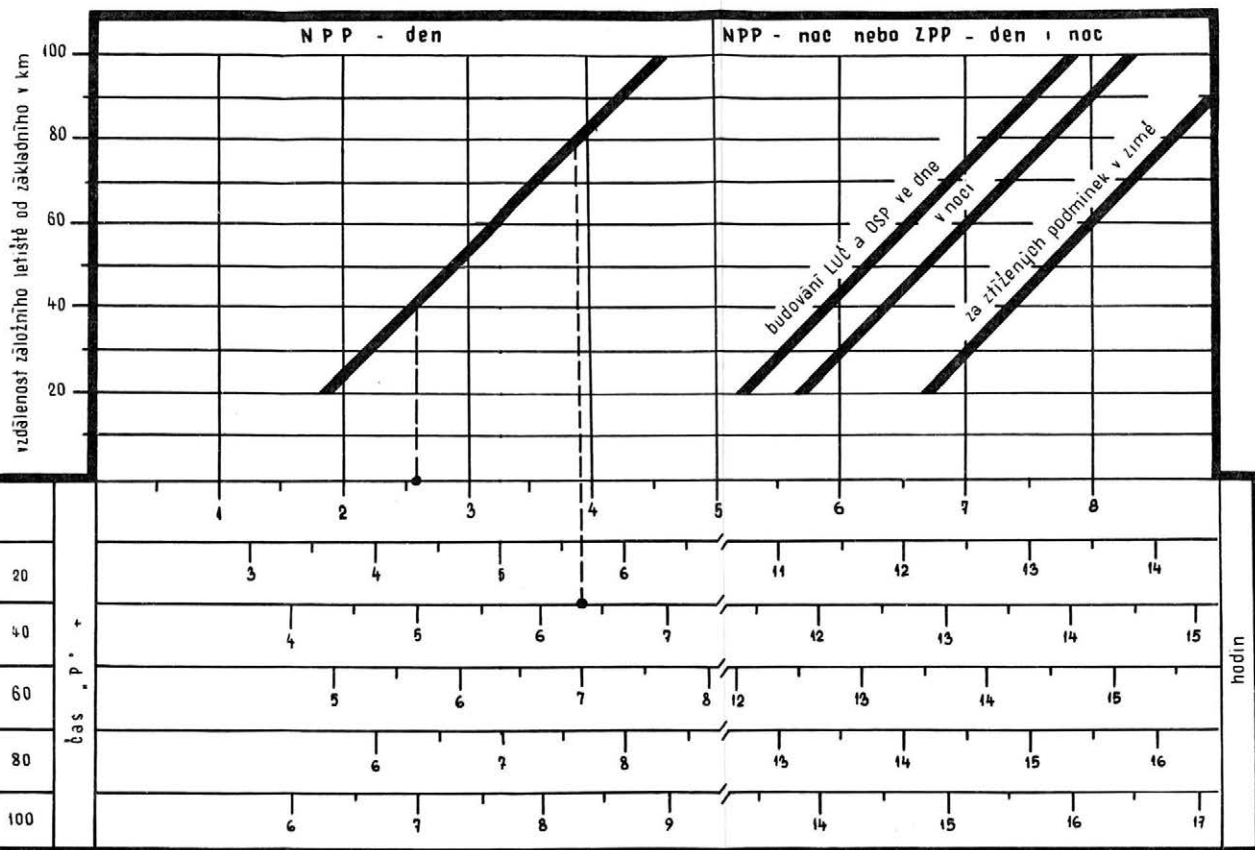
Uvedené jednotky mohou mít pevnou organizační strukturu a být podřízeny velitelům leteckých útvarů nebo svazků. Nemůžeme-li z důvodů personálních a materiálních vytvořit organické jednotky, mohou být vytvářeny jednotky s dočasnou organizační strukturou. Tyto jednotky by bylo možné periodicky střídat. Budou-li travnatá letiště vlivem povětrnostních podmínek neschopná, nebyly by vysílány.

Mohou se vyskytnout názory, že částečnou přípravou záložních letišť k zabezpečení činnosti letectva dojde k jejich demaskování již v době míru. To je do určité míry pravda. Bylo by však iluzorní se domnívat, že při současných průzkumných prostředcích zůstávají vybudovaná záložní letiště utajena. V našich konkrétních podmínkách jde hlavně o včasné rozptýlení letectva, aby byla snížena jeho zranitel-

ČASOVÉ MOŽNOSTI PŘÍPRAVY ZÁLOŽNÍCH LETIŠŤ K ČINNOSTI

PŘÍLOHA 1

Příklad: 1 záložní letiště je vzdáleno 40 km, 2 záložní letiště 80 km od základního; za NPP-den bude 1. ZL připraveno v P + 2 hod. 35 min., 2. ZL v P + 6 hod. 20 min.

nost a zachována úderná síla. Dále pak, aby byla snížena úderná síla vzdušného nepřítele vytvořením více objektů, popřípadě vedením úderů na předtím opuštěná základní letiště. Proto bude vhodné na těchto letištích bezprostředně po jejich opuštění udržovat klamnou činnost.

Vycházíme nyní z předpokladu, že záložní letiště jsou trvale připravena v daném čase k přijetí letových sledů a k jejich přípravě na opakovaný vzlet. Aby bylo po vyvedení letectva ze základních letišť zabezpečeno jeho nepřetržité působení, bude nutné část sil zasadit okamžitě a část sil přesunout na záložní letiště, připravit k opakovanému vzletu a zasadit ve druhém sledu. Početní stav zasazených sil v prvním či druhém sledu bude záviset na druhu letectva a jeho úkolech.

K zabezpečení vyvedení musí být již v míru vytvořeny potřebné podmínky:

- každý letecký útvar mít nacvičeno rychlé opuštění základního letiště bojovou i zabezpečující technikou a personálem;

- koordinovat vzdušný prostor, tj. vyčlenit trati letů, letové hladiny a sestupné osy k přistání na ZPP;

- jednotky, určené k zasazení ve druhém sledu, mít na mírových stanovištích letouny s prázdnými nebo poloprázdnými přídavnými nádržemi, aby nemusely před přistáním palivo „vylétávat“.

Svého času byl zakotven ve výcvikových dokumentech úkol, cvičit letecké útvary v opuštění základního letiště do 15' po zaujetí pohotovosti. Domnívám se,

že plnění tohoto úkolu s cílem zabezpečit vyvedení letectva zpod úderu je velmi důležité. Uvedená časová norma se ukázala jako reálná.

Vyvedení letectva při nenadálém napadení má svůj kritický čas, daný možností opustit základní letiště a možností vzdušného nepřítele uskutečnit úder vzhledem k tomuto času. Vyjdeme-li z daných předpokladů, bude tímto kritickým časem čas $P+75-90$ minut. Z hlediska prvosledových útvarů to znamená, že s jejich uváděním do bojové pohotovosti musí být započato nejpozději 50–70 minut před vzletem hotovostních sil protivníka, aby pravděpodobnost vyvedení i pravděpodobnost vyřazení vzdušným nepřítelem se rovnala prakticky jedné. Při pozdějším zahájení zaujímání bojové pohotovosti útvary roste pravděpodobnost jejich vyřazení na základních letištích a naopak při dřívějším roste pravděpodobnost, že budou vyvedeny.

Rozhodovat o vyvedení letectva bude v některých případech dosti problematické, poněvadž to vyžaduje dostatek podkladů, které budou zřejmě k dispozici na vyšších stupních. Proto kompetentní osobou v rozhodování o vyvedení letectva zpod úderu by měl být velitel svazu.

Tolik k problematice vyvedení letectva zpod úderu vzdušného nepřítele při nenadálém napadení, které není samozřejmě tímto pojednáním plně vyčerpáno. Samostatnou kapitolu by zasloužila v tomto směru zvláště otázka materiálně technického zabezpečení.